

ELOFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos poszt sor egyszer 20 fillér,
minczen következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, január 15.

A harmadik főváros.

Arad, január 14.

Három királyok, a kik rossz csillagot követtek, elveszítették országukat, szép rezidenciájukat és földönfutásra jutottak. A három király: Albert, Péter és Miklós. Az egyik a világszép Brüsszel volt, a másik a hegyes kövü Belgrád, a harmadik a kisdud, hegyek közé bujt Cetinje. De a kis Cetinje ép úgy főváros volt, mint a többi és ép oly becses és kedves volt Miklósnak, mint Albertnek Brüsszel. A három király: a belga Albert, a szerb Péter és a fekete hegyekbeli Miklós az entente csillaga után jártak, a melyre oda volt írva Greynek (vagy Izvolszkij-nak mondása): „mi vagyunk a kis nemzetek védői.” Hát így védtek agyon a három kis nemzetet. Kettő már egész csupaszon, ország nélkül áll, a harmadik, Miklós meg a maga apró birodalmának esücskében lapul, de fővárosát, Cetinjét ma elfoglalták a vitéz magyar- és osztrák csapatok.

Az orosz hódítás során tucatjával vettünk be jóval nagyobb, értékesebb helyeket, mint az ötezer kecskepásztor lakta Cetinje. De az entente számára, amely a háboru kezdetén a központi hatalmak fővárosait tüzte ki a seregek céljával és azt készítette a legnagyobb megalázásul, hogy Berlinbe, Bécsbe és Budapestre be fognak lovagolni, — kemény arculesapás a szövetségükhöz tartozó harmadik fővárosnak elvesztése. Montenegrónak különben sem volt egyebe Cetinjén kívül; most az is elveszett, a Lovcen-hegy után, amelyet megvívhatatlannak tekintettek az entente stratégiái.

Ez a mi diadalaink titka és az ellenkezője az entente kudarcra. A mi velük szemben leküzdhetetlen akadályoknak tetszik, az az is marad: a Dardanellák sziklakapuja, a Kárpátok hegyfala és az olasz határ gránit-és bazaltsövénye. A központi hatalmak katonái előtt azonban nincs akadály, a lehetlenségek közé számított dunai átkelés ép oly tervszerűen sikerült, mint a járhatatlan szerbiai terepen az előnyomulás és a Lovcen elfoglalása. Az akarat a mi hadviselésünkben olyan ur, amelynek útjában az erő és a vitézség minden lehetlenséget elsöpör.

Az azonban természetes, hogy a külső hatás kedvéért, csak az ünnepies bevonulás miatt nem vettünk részt

ritó guzsba Montenegrót és Cetinjét. Miklós országa nem lehetett a hódítás célja és ezt mégis le kellett taposni, hogy az ne veszélyeztesse a Szerbián túl előre törő seregek oldalát. Most már az egész Balkán felső része a központi hatalmak kezébe került, s mihelyt Montenegró teljesen ártalmatlanná van téve, a határain lekötött haderők fölszabadulnak és megszorodott erővel kezdődik a mérkőzés — Szalonikiért.

A négyesszövetség három kis szövetségese közül mindegyik leván törve. És a főváros-vesztett királyok közül korra a legidősebb, de királyi voltára a legfiatalabb: Miklós kétségtelenül keserűséggel néz Olaszország felé, a hol veje, ha már segítséget nem küldött neki, bizonyára ingyen kvártélylyal látja. Csak rövid ideje, hogy hercegből, fejedelemből királyiá emelte magát; boldogan élt az uralkodók apanázsából, amelyek közt volt a mi királyunké is — és most le kellett törnie azért, mert Anglia és Oroszország a kis népek védői lettek.

Védői? A kis országok angyalcsinálói ők, a kiknek kertjében a harmadik trónnak sirja domborodik: a belga, a szerb és a orogore. És a sirok mellől még mindig ki-kitekintgetnek, a többi kis országok fölé: nincs kedve még valamelyiknek idejütni?...

Cetinjét elfoglaltuk.

Budapest, január 14. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Montenegró fővárosa birtokunkban van. A megvert ellenséget üldöző csapataink tegnap délután bevonultak Cetinjébe, a montenegrói király székvárosába. A város sértetlen, a lakosság nyugodt. Höfer altábornagy, vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Súlyos veszteségekkel vonulnak vissza az oroszok.

Budapest, január 14. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Az ellenség tegnap reggel óta ismételtelen megkísérli, hogy besszarábiai harcunkat Toporoutznál és

Raranczetől keletre áttörje. Öt nagy támadást intézett vonalaink ellen, az utolsót ma a reggeli órákban, de minden egyes esetben a legsúlyosabb veszteségekkel kellett visszavonulnia. Az oroszok visszaverésében újra kiváló része volt tűzérsgünk remekül vezetett ellenállhatatlan tüzelésének. A Keletgaliciában és a besszarábiai határon folyamatban lévő csata kezdete óta Pflanzler-Baltin báró tábornok hadseregénél és Bothmer gróf tábornok osztrák-magyar csapatainál ötezeregyszáznál több oroszot fogtunk el, köztük harminc tisztet és zászlóost Karpilowkánál (Wolhyniában) portyázó különítményünk néhány orosz tábori őrsöt ugratott szét.

Olasz hadszíntér:

A délnyugati harc vonalon nincs jelentősebb esemény. Egyes pontok Malborgethnél és Raiblnál az ellenséges tüzérsg tüze alatt állottak. Az ellenséges repülő tevékenysége Trieszt vidékére is kiterjedt. Egy Tiranora ledobott bomba nem okozott kárt.

Délkeleti hadszíntér:

A montenegróiak a harotér összes vonalain megkezdték a visszavonulást. Csapataink őket üldözve a Budna—Cetinje—Grab—Grahovo vonalon túl nyomulnak előre és Bilecától keletre és Avtovácnál is montenegrói területre nyomulnak be. Grahovónál három löveget zsákmányoltunk legénységével együtt, ezenkívül 500 puskát, egy gépfegyvert, sok lőszer és más hadianyagot. Baranénél és Ipektől nyugatra nincs újabb esemény. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kézigránát és aknaharc a nyugati fronton.

Berlin, január 14. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A harc tevékenység zivataros esőzés folytán szórványos tüzérsgéi, kézigránát és aknaharcokra szorított.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Különös jelentőségű esemény nem történt. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Harc a Mocsárfarkas ellen.

(Guerilla-háború a Pripjet mocsarak között.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, január 14.

Díákkorunk lekedvesebb olvasmányaira emlékeztetnek azok a erodlatos események, amelyek a Pripjet-mocsarakban játszódnak le. Bórháborúja véres kalandjai mintha fel számunk előtt, a kegyetlen indiánok és a trapperek harcát. Abban a guerilla-háborúban, amely Európa legnagyobb őserdőjében folyik, az oroszok képviselik a vörösbőrteket, a német katonák pedig a fehérbőrű trappereket.

A Polécia összefüggő és több ezer négyzetkilométerre kiterjedő erdő, mocsaras terület, egy óriási háromszög, amelynek csúcsa Brest-Litovszkban a Bug mellett fekszik, alapját pedig a Dniepr alkotja. Északi határán halad el a brest—mínzsk—borisovi vasúti vonal, déli határán pedig a brest—kovel—rovno—novgorod—ovruel pályája. A brest—mínzsk—gomel vasút sinel a mocsárvidéket két részre szeli. A rengeteg mocsarat a Dniepr és mellékfolyója, a Pripjet, valamint a Berezina és Styr kiöntései okozzák. Méréföldekre elterülő sűrű őserdők váltakoznak benne. Itt volt a cár vadaskertje is, amelyben még bölények is voltak. Erre a területre, amelyen csak erdészek és erdőkerülők laktak, tilos volt a belépés. A mocsarasabb pontokon kisebb községek állanak. A Poléciaiban ugyiszlán nincsenek utak, csak titkos ösvények, amelyeket csupán a beavatottak ismernek. A legkisebb letérés az ösvényről, biztos halált jelent.

Ezen a területen, amely az idegenre rendkívül veszélyes, guerilla-banda alakult, amelynek feje Mocsárfarkasnak nevezi magát. Ez egy kalandor földbírtokos, aki már azelőtt is ezen a vidéken lakott és aki egy mindenre kapható, csodavilágból álló franktiró bandát szervezett. Kémet és hírvényei vannak a mi frontunk mögött is, a Polécia parasztaosságát pedig terrortal nyerte meg a maga számára. Ezer hűvőhelye van, úgy, hogy földjére szinte lehetetlen. A beuszálók elárulják neki a legtitkosabb ösvényeket is és elismerik a bandáját. Azonkívül híreket visznek neki csapataink állásáról. A Mocsárfarkas bandája kifüldön fel van fegyverkezve, minden emberénél több száz patrón van, azonkívül robbanószert, sőt a társaság még gépfegyverrel is rendelkezik.

A banda tagjai szörnyen ravaszak és éretnak minden furfanghoz. Legtöbbször parasztoznak öltözve igyekeznek vonalainkon át csuszni, máskor pedig osztrák-magyar vagy német uniformist öltenek és elgott oroszok kocsijához, vagy pedig a betegszállítók transzportjához csatlakoznak. A mi részünkről már eltanultuk cselekedet és bizony már számos bandatag jutott a kezünkbe. Ezek közül azok vannak, akik a mi uniformisainkat viselték, irgalmatlanul jártunk el. A Mocsárfarkasnak a bandájának egy ízben sikerült egészen Brest-Litovszkig eljutnia, természetesen nélkülül, hogy sikerrel járt volna ez a merész vállalkozás. Egy ilyen banda volt az, amely nemrég megléte egy majorságban egy német kommandót, amely ott fedezet nélkül húzódt meg a német hadosztály parancsnokot elfogta.

Az ilyen események természetesen a legcsekélyebb befolyással nincsenek az általános harctéri helyzetre, de mégis fölösleges megterheléssel járnak csapatainkra, melyeknek foko-

zottabb figyelemre van szücsük. Erős mefigyelés alatt tartjuk a Poléciaiban a parasztokat, mert nagyon sok köztük a kém. A Mocsárfarkas számára már kitették a csapdát és bizonyos, hogy egy napon mezekead benne.

Ahol a magyar moziszinészek készülnek.

(Budapesti „moziiskolák“.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, január 14.

A háború a külföldi filmek behozatalának útját állotta és így erősen föllendült a magyar filmipar. A kedvező áramlatot természetesen azok is fel akarják használni, akiknek eddig vajmi kevés közük volt a vetítvássonhoz és időformán egy napon három moziiskola hirdetése jelent meg a napilapokban. Valamennyinek egyforma volt a szövege:

Moziszkola!

Felvétel naponta.

Esti tanfolyamok.

Mérsékelt tandíj!

Kiváló tanerők!

Biztos siker!

A hirdetésre megindult azoknak az árja, akik titkos színészi ambíciókat ápolnak szívükben és már Pasiländer vagy Asta Nielsen dícsőségét érezték magukon. Az egyesületek monológoszaválói, a melállások és a vigalmi délutánok diletánsai sorban kopogtattak a moziiskolák ajtajain.

Az első moziiskolát Pázmán Ferenc, a Néppopera volt tagja alapította, aki az Uranus filmgyárnak is a tulajdonosa. Csak tízenkét növendéket vett fel, akiket a saját filmjén akar felhasználni. Nagy gondtal válogatta ki tanítványait Komlós Ilka, a Vígyszínház tagja is, akinél főleg nők akarták elemlátítani a filmjátszás művészetét. Színpadi gyakorlatot, szavallást, művelődéstörténetet és lelemtant tanítanak.

A harmadik iskola viszont maga is anyaga lehetne egy józsi filmbohózatnak. Az Erzsébet körűl 48. szám alatt van a Mozi színészeti kiképző. Róth Gizella az igazgatónő, aki így magyarázza a vállalkozását:

— Mindig csánálattal láttam, mennvi pénzt visznek ki külföldre filmekért. Ennek egyik főoka, hogy nincsenek magyar moziiszinészek. Tetszik tudni, én a bransból való vagyok, filmkölcsonzokban voltam alkalmazva, de játszottam a Simon Judit tömegjeleleteiben is...

— Mit tanítanak?

— Mimikát, tagoljtéseket, mozimozdulatokat heti három órában. A tandíj mindössze öt korona egy hónapra, az egész tanfolyamra harminc korona.

Az igazgatónőt egy berlini kisasszony támogatta, akinek eddig a filmvínészethez annyi köze volt, hogy sokat járt moziba. Az igazgatónő meghívott egy előadási órásra. A berlini kisasszony éppen azt tanította, miképpen kell — az aiton bejönni. Fiatal, nagyheju ifjak, félretarozott serku leányok járnak ki-be az aiton, de épp ugy jönnek be, amint kimentek... Egy szkaosónék az a feladata, hogy fejezze ki a reméltet. Olyan élethőn csinálja a dolgot, hogy valamennyien harsogó kacgásra fakadnak.

A falon egyébként háziszabály figyelmezteti a későn jövőket, hogy minden öt peronvi késés tíz fillér büntetésnézbe kerül a tulajdonos nyugdíjalapja javára. Mellette egy kormos folt jelzi a növendékeknek a vetítőépet. Az igazgatónő nyájassan bucsuzik tőlem:

— Ugy-e, milyen lelkiismeretesen és szak-szerően tanítunk?

Az irodákból, varrószobákból és a könyv-hákból tehát megindulhat a népvándorlás a dícsőség felé!

Liman pasa

tábornagnál.

(A török németek. — Liman von Sanders tábornagy az osztrák-magyar útegekről.)

Életrajzi tudósítás.

Berlin, január 14.

A Gallipoli-félsziget szük beáratát gyalogsági és tüzérségi állások torlassolják el. Ezeket az angolok sohase törték át, sőt még csak a közelükbe sem érhettek. Vonatról le szállva az Aegeli-tenger mentén haladunk el. aztán a Dardanella-ut felé vezetett utunk. Az égbolt lila és narancs színekben haldoklott és a báltérből fantasztikus árnyak emelkednek... Aztán a hold kuszott fel az égre, az esti csillag kíséretében.

Az automobil néhány rommá lőtt község mellett rohog el. Az angol hadihajók lövegei eljutottak erre a számukra különben elérhetetlen pontra is. Gallipoliban, melynek házai jórészt romokban hevernek, áraklódttünk Liman von Sanders tábornagy szállása iránt. Egy községet neveztek meg erre és hosszátették, hogy ennek közelében, egy völgyzaka-dékban van a tábornagy szállása.

Egy tisztás szélén, fák tövében néhány automobil állt. Ez volt az egész, amit első percben észrevettünk. De középben, mely völgykatalanba szalad le a talaj. Köröskörűl, széles fák rejtik el a szakadékokban levo szállást az ellenséges repülőktől. Fenn, egy német katoná állott őrt és minden közeledő kocsit kitérőre intett, nehegy nagyobb csoportosulás támadjon. A tiszták fején báránvbőrkuosma, török uniformisok, de mind németül beszéltek. Az itaxi török tisztak táborá egy másik szakadékokban volt. A német tisztak között a fegyelem olyan nagy, hogy miután eszszárjuk úgy kívánja, külsőségekben is úgy viselkednek, mintha török katonák lennének. A korán szerint a török katoná nem járhat fedetlen fővel és a német-török katonák is tiszteltben tartják ezt a törvényt.

Bennünket igen kedvesen fogadtak. Egy bátor katonarvos népszertő dalokat játszott osteráján és borban, sörben nem szenvedtünk semmi hiányt. A beszélgetés nemcsak katonai dolgokról folyt, hanem a legkülönbözőbb irányokba elterelődött. Éjfél volt, mikor pihenőre térünk.

A tábornagy táborá egy osomó kisebb és nagyobb butarozott sátorból áll. Minden sátor lombok alá rejtettek mert az ellenséges repülőlk állandóan ott örkálnak fölöttünk.

Liman von Sanders délelőtt jött oda hozzánk. Olyan omb-r. kiről gyors egymásutánban két ellentétes benyomást nyer az ember. Alak és feje: típusa a magyarországi orosz katonatiszté. Aka födött, rövidre nyírt, erősen feszülő hajusz arca mordulat an. Fején török süveg. Nincs ellentétesebb doloz, mint ez a orosz fej, azzal a török süveggel. Az egész azt a benyomást teszi: a csaszár kívánja, hogy török legyenek, török lettem. De ahogy elkezd beszélni, tisztán megváltozik róla alkotott képünk. Hangjában végtelen jószág van és mindenki számára van kedves szava, mely a sáblontól meszez eltér. Dícsérte az osztrák magyar tüzérséget, mely teljesen beavította azokat a reményeket, melyeket bozzuk fűzött.

Néhány nappal később egy önkéntes angolótól olyat hallottam, ami megerősítette Liman pasáról való véleményemet. Lékóháza közelében egy kis tavat csináltatott és itt aranvahalakat tenyésztett. O maga áolta őket. Egy izzalmas napon, mikor nagy csapadékszevonásokat kellett eszközölni, a felhőszakadás megdöcsöztette a kis tavat és elsöpörte az aranvahalakat. Ezzel nani kétségbeesett munka után, a pihenés órájában első megiegyzése az volt: Kár szegény aranvahal imért...

deiknek éjjel kíméletlen erjedélyt ne adjanak, mert ha csavargó eselédet fognak el, vele együtt gazdáját is meg fogják büntetni. A nyilvános éjjeli mulatóhelyeket a jövőben két órákor be kell zárni.

A főkapitány előterjesztésével tudomására adja a polgármestereknek, hogy a háboru kitörése

óta a legszigorúbban járt el a titkos prostitúció ellen. Minden intézkedést meg tett, hogy azt a lehetőségig kipusztítsa és számszerű adatokat sorol fel arra, hogy Arad területéről hány beteg nőt toloncoltak ki a háboru tizennyole hónapja alatt.

Montenegró legértékesebb része kezünkben van.

(Előnyomulás Cetinjén túl. — Éhínség a Fekete-hegyek közt. — Az albánok harccal fogadják az olaszokat.)

— Távirati tudósítás. —

Zürich—Bern—Budapest, január 14.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Cetinje elfoglalásával a Podgorica és Niksic völgyek megszállásával Montenegró legtermékenyebb részei kerültek kezünkbe. Krisvosijétől előrenyomuló csapataink, miután rohammal elfoglalták a Grahovótól délre nyugatra és délkeletre emelkedő magaslatokat, benyomultak Grahovóba. Jobbszárnyunk visszazárta Budut és a mintegy ezerháromszáz méter magas Mainivrh-ét, Montenegró legfontosabb jól kiépített stratégiai utvonalát is nagyrészt hirtokunkba vettük. A Hummagaslatnál a montenegróiak ritka tejetnek ki ellenállást, mivel Cetinjébe benyomult csapataink elvágják az utánpótlás lehetőségét és hátukba kerültek. Buduából Rjekához hegyvidékek vezetnek. Antivári a rjeka—vipazar vonattól jobban és szívósabban lenne védelemzhető. Szkutari felett gyakorlatilag megjelent repülőgépeink és hidroplánaink tudatják a menekültekkel szűrt és a háboru viharától gyakorlatilag meglatogatott várossal, hogy közelednek az osztrák-magyar felszabadítók.

Albánok az olaszok ellen.

Zürich. Albániában a felkelők és az olaszok közt véres összecsapások folynak. Bariba az elmúlt héten kétezernél több sebesültet hoztak Albániából.

Niksic az új Montenegró fővárosa.

Róma. A Tribuna Szerbia és Montenegró diplomáciai köreiből arról értesül, hogy a Lovcen elvesztése súlyos csapás és következményei talán még súlyosabbak. A Lovcen uraltja a cetinjei síkságot, a cattaroi öböl, a Rjeka völgyét, a buduai kerületet, a Szkutari to északi partvidéket, Montenegró azonban meg se adja fel a harcot. Ereyyesen fogja védekezni a Rjeka menti állásait. A főváros most Niksic lesz. Hogy ha ez is elesnek, Szkutariba helyezik át a székhelyet.

Olasz sirtóközfs a Lovcen elvesztén.

Luganó. Az egész olasz sajtó az elkeseredett lemondás hangján beszél meg a Lovcen elesét. Elismérik, hogy a Lovcen birtokában megvívhatatlan flottabázist létesíthetünk az Adrián, uraljuk az egész tengert, megsemmisítve Itália összes ábrándjait.

Danilo trónörökös Olaszországban

Róma. Danilo montenegrói trónörökös nejével Irinába érkezett. A

király és a királyné meglátogatták a herceget, utána a király a külügyminisztert, a tengerészeti minisztert, Tittoni párisi nagykövetet hosszabb magánkihallgatáson fogadta. Sonnino a szerb követtel tanácskozott és állítólag kormánya megbízásából fontos közléseket tett.

Éhhalál Montenegróban.

Bern. A „Morning Post” szkutari tudósítója jelenti: Szkutariban és egész Montenegróban elképzelhetetlen a nyomor. Nemesak a menekültek, de a katonák is halomszámra pusztulnak el éhhalállal. Ha a szövetségesek nem bírnak katonai segítséget adni Szerbiának, úgy legalább a még megmaradt szerb hadsereget ne szolgáltatassák ki az éhínségnek Montenegróban és Albániában.

Hervé segítséget kér Montenegrónak.

Páris. Victoire című lapjában Hervé segítséget követel Montenegró részére. Nem tudom, — írja Hervé — hogyan csinálják az osztrákok, magyarok és németek, de annyi bizonyos, hogy mindig van elég emberük utáhh és utáhh offenzívára. Beállnak magukat lövészárkainkkal szemben, ezer és ezer gépkegyverrel rakják ki árkaikat és így módon számbeli kisebbségük ellenére, mindig van egy nagy hadműveletre képes hadseregük, amelyet hol ellenünk, hol Oroszország ellen küldenek, tegnap Szerbia, ma Montenegró ellen. A elők ezsége hiányzik nálunk, vagy a vezérkarok közti egyetértés, vagy pedig túlságosan nagy számú csapatokat tartunk meg árkaikban. Soha nincsen operáció hadseregünk, amely a az ellenségre vehetiük magunkat, amikor erre szükség van. Nincsen elég katonaságunk a Dardanellák leg őzésére. Nem tudunk idejekorán összezsúfolni néhány száz ezer embert, hogy megmentsük Szerbiát. Ma 20.000 ember hiányában kénytelenek vagyunk Montenegrót sorsára hagyni. Mikor fogunk mi a borsasztó teckéből okulni. Es ti olasz barátaink, ti aluszok?

Garibaldi expedíciós serege.

Bern. Rómából táviratozzák, hogy az olasz expedíciós sereg lázasan dolgozik védőmunkálatokon és utak építésén Pippino Garibaldi fivérével és Merelli kapitánnyal Párisba és Londonba ment. Garibaldi olasz, francia, angol és szerb polgárokból a balkáni harctérre szánt nemzetközi expedíciós sereget akar felállítani. Ez a nemzetközi sereg, melynek kiadásait tíz millió frankra tervezik, Albániában szeretne a balkáni expedíciónak segítségére sietni. Az olaszok úgy hiszik, hogy a nemzetközi guerrillasereg hasznos szolgáltatást tehet az albán hegyekben lévő brigantik és bolgár komitácók ellen.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: Lehár Ferenc legnagyobb hatású operettje „Végre Egyedül”.

* Burrián a Vörös Félhold hangversenyén. A szerdai, január 19-iki Vörös Félhold hangverseny műsora a következő: 1. Török néphimnusz (Donizetti: Náhaj Abdul Medzsid szultán indulója. 2. a) Chopin C. moll. etude. b) Rameau—Godowsky: Tambourin. c) Paganini—Liszt: La campanella. 3. a) R. Wagner: Emléklap, b) Pugnani—Kreisler: Preludium és Allegro, c) D'enzl: Földal. 4. R. Wagner: Siegmund Tavaszdala a Walkür operából. 5. a) Havdo: Andante a G. dur (VI.) szimfóniából, b) Grieg: Solvig dala a II. Peer Gynt szimfóniából. 6. a) R. Wagner: Lohengrin—Grál elbeszélése, b) Műdal. 7. Kremsér: Hála'ima. Az 1., 5. és 7. számokat előadja Zellner Sándor karmagy vezetésével az egyesített filharmonikus és katonazenekar, a 2-ikat Vas Sándor zongoraművész, a 3-ikat Weil Marda hegedűművész, a 4-iket és 6-ikat Burrián Károly szász kir. kamarazeneke. A zongorakíséreteket ellátja Diezli Oskár zongoraművész. Jegyek már csak a 16-ik sortól kezdve kaphatók Seherhag cégnél (Andrássy-tér 14.)

* Takács Zoltán dr. felolvasása a Kölcsey Egyesületben. A Kölcsey Egyesület vezetősége ezúton is kéri azon tagokat, akik vasárnapig nem kapták meg szüvegjegyüket, hogy azt a kultúrpalota pénztáránál az előadás megkezdése előtt sziveskedjenek átvenni. A szüveg, amelyen Szegő Piri művészien zongorázik és felvezeti Takács Zoltán dr. a turáni népek művészetéről tartott vetített képekkel előadást, január 16-án, vasárnap délután 5 órákor kezdődik. Akik a Kölcsey Egyesületnek nem tagjai, 1 koronás belépőjeggyel vehetnek részt az előadásban.

* A színház hírel. Végre egyedül bemutatású előadású íránt a legnagyobb érdeklődéssel veséltetik a közönség és ez nem is csoda, mert Lehár Ferencnek leghatalmasabb zenéi alkotásáról van szó, amely teljesen elfűt a közönséghefáita onerettektől és ez különösen a 2-ik felvonásban nyilvánul meg, ahol is Z. Váradi Margit és Barics Gyula, egy hegyveszesen ketten játszóák végig az egész felvonást, a társulat is mindent megtett, hogy a mai premiert minél szilveszteribb előadásban kerüljön színre. A Végre egyedül egymásután háromszor van műsoron: Szombaton, Vasárnap este és Hétfőn este; a főszerepekben Z. Váradi Margit, Barics Gyula, Járai Rózsa, Rankóné, Gyözö, Polvár S. Vasárnap délután 3¹/₂ órákor 6 órákelt helyárrakkal a Legénybuzsu, nagy operett kerül előadásra.

* Professzor Nick Fantom az Apollóban. Nick Fantom professzort, a szeniális detektívet most látjuk másodszer a filmen, de a szeniálisításról, megnéző felépítéséről a hátrulstraméltó háborúságról már is szívdobogós férfközött a legnagyobb elismerésünket vívta ki. Idegen-szűtő nyomozás, amelyet „A labradorei vilá”-ban produkál, ládotta áll Snelock Holmes bármely tettének. Elhatározásai egyetlen pillanat alatt szűlnek meg a nincsen előtte olyan akadály, a melyet le ne küzdene. Az Apolló publikuma, a mely Nick Fantom mestert szűlt nézőkkel fogadta, feszült figyelemmel kísérte az izgalmas események vértalan, meglepő fordulatait. Szeniálisan dolgozik ebben a tenormentális filmben a rendező keze is, amely komoly művészi munkát hoz szemünk elé. Nick Fantomot Max Landa alakítja bravurosan, a leányt pedig a csodaszép Mia May. A bemutatott hadikép-sorozat érdekesebbnél-érdekesebb felvételekből áll. A közönség ez alkalommal is tetszéssel fogadta az élő hadiképet, amely visszaillesztést tesz eddigi harctéri emlékekre. A szeniációs műsört még szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló színház.

* Lehár új operettje. Bécsből jelentik: a Lehár új operettjének, A „Caillagvizsgáló”-nak ma este Bécsben óriási sikere volt.

Bűnös uton szerzett husz zsák liszt. A magyar-horvát cimer.

(Egy lisztnagykereskedő visszaélése a város lisztjével. — Panasz az aradi rendőrségnél. — Újabb manipulációk a csempészésre.)

Az Aradi Közlöny tudósítása.

Arad, január 14

A leghálásabb elismerés illeti meg Kintzig János főispánt, amiért nvomban hivatalának elfoglalása után a legsürgősebb elintézését megkívánó és legégetőbb kérdést sietett megoldáshoz segíteni. Remélhető, hogy fellépésének és szavának súlya lesz, mert Aradon nincs liszt. A város nem kapta meg a mai napig sem a Haditermény Részvénytársaságtól a már megígért, megállapított és kintalt lisztet, amelyre szükség van, mert a pékek műhelyei üresek. A decemberben érkezett tíz vagon elfogyott és csak a Neuman Testvérek nobilitásán mulik, hogy a város közönségének ma még van kenyere.

A pékek minden nap megjelennek a városbázán és sirva panaszkodnak, mert a legkritikusabb helyzetbe kerültek a késedelmes liszt szállítás miatt.

Azonban ma nemcsak azért jelent meg egy nagyobb sőtűműhely tulajdonosa a hatóságnál, hogy megszokott sűrűségét okozza és azzal a megszokott vigasszal távozzék, hogy a lisztnek minden órában meg kell érkeznie. Hanem azért is, hogy a hatóság személt felnyissa és megmondja milyen módon járják ki a hatóságot egyesek és pedig olyan egyének, akikről a város ezt legkevésbé várhatja, mert csak tegnap hozott a polgármester olyan határozatot, amelylyel a jövedelmüket szaporította.

A kenyér- és lisztügy életbe léptetése alkalmából Varjassy Lajos polgármester elrendelte, hogy mindazok, akik lisztárúttal foglalkoznak első ellátmányban részeseiknek a malmok részéről. Megállapította továbbá tegnap közölt rendeletében, hogy az a hét nagykereskedő és a városi élelmiszer üzletek a jövőben milyen kulcs szerint kapják a lisztet. Intézkedett továbbá arról is, hogy ezek a nagykereskedők, amiért a kis kereskedőtől a lisztjegyeket átveszik, összegyűjtik és a várossal elszámolnak, egy százalékos helyett másfél százalékos províziót kapjanak a várostól. Tehát a nagykereskedők, mint az Aradi Közlönyben közölt felosztási tervzetből kiténik, a súlyos viszonyok ellenére is, esorítatlanul megtartják üzletük régi forgalmát, sőt nagyobb lesz a hasznuk, mint volt eddig. Ezzel szemben pedig történnek a következő dolgok, egy pékmester eladása szerint, amely ma hangzott el az aradi rendőrségen.

— Mielőtt panaszomat elmondanám — szólott a feltétlenül szavahihető és közbeccsülésben álló pékmester — kijelentem, hogy nem a tanácsoshoz megyek panaszra, hanem ide jöttem a rendőrségre. Azért, mert a tanácsnál hiába panaszkodunk, ott a mi bajunkra orvosságot nem találunk. Méltóztassék meghallgatni, mi történik az aradi lisztnagykereskedők-nél, akikhez mi pékek most utalva vagyunk a lisztvásárlással.

— Az én heti szükségietem, már mint az első ellátmányom, harminc zsák liszt. Ementem N. N. lisztnagykereskedőhöz, akinek állandó vevője vagyok és kértem harminc zsák lisztet.

— Adok harminc zsák lisztet — felelte a nagykereskedő — de csak egy feltétel mellett. Ha beleegyezik abba, hogy ötven zsákkal kérlek a maga számára a várostól. Ebből kap harmincat, husz zsák pedig az enyém. Hogy hová teszi a nagykereskedő ezt a husz zsák lisztet, milyen áron és kinek adja el, azt nem tudom?

— Mit tettem, beleegyeztem a manipulációba, mert lisztre volt sürgősen szükségem. Azonban ezzel még nincs betegezve a mi keserveink sora. Két zsák kenyérlisztet csak azzal a feltétellel kapunk, ha két zsák nullás lisztet is veszünk hozzá. Az igaz, hogy most apró süteményt nem szabad készíteni, tehát kenyeret pedig főző lisztből sütünk, szeretném én tudni, hogy mit gondol a város, hová jut a pékipar?

Mint hogy a rendőrség nem illetékes arra, hogy a pékmesterek ezeket a panaszait elintézzék, megismételték előtte azt a sztereotip frazist: méltóztassék a tanácsoshoz fordulni. Erre a pékmester megismételte azt, amivel kijelentését bevezette, köszönt és kifordult a szobából.

Ha tehát most, a szigorú büntetések két hónapi elzárás és a többi, idején ilyen manipulációkról rántják le a leplet azok, akik érdekeltek és érdekük lenne a belfogatás, vajon szabad-e csodálkozni azon, hogy Aradról a város lisztjét kicsempésztek? Ha van olyan lisztnagykereskedő, aki eddigi vevője szorult helyzetét arra használja fel, hogy harminc zsák liszt eladása mellett magának olyan husz zsákot szerezzon, amelyről azt hissi, hogy drágábban, a maximális áron tud adhatja el és ami a fő, elkerül eti valami módon az elszámolást, nem kérdezheti-e joggal mindenki, hogy miért nem jár el a hatóság a legnagyobb szigorral a bűnösök ellen. Miért adják ki az első ellátmányokat, amikor még nem győződtek meg arról, hogy kinek mekkora liszt készlete van? Mi van a liszt razzisával? A város közönsége kénytelen 240 grammnyi napi kenyéradagokkal beérni, mert a lisztet takaróskodni kell, a kis kereskedőtől elveszik a fél százalékos províziót és oda adják a nagykereskedőnek, aki azon a címen, hogy 5 számol el a várossal és összegyűjti a szelvényeket, egy vagon lisztnél ötven koronát nyer, amit normális időben igen tisztességes polgári haszonnak tekintett és mégis ilyen manipulációkra vetemedik egyik közöttük, akkor itt kiméletnek és melléktétekintetnek helye nincs.

A fent leírt jelenet ma délelőtt tíz órakor Bittner Róbert rendőrkapitány szobájában játszódott le. Az adatok hitelesek. Jegyzőkönyv nincs. Ez sajnos, a mi közigazgatásunk formája, mert ez a tisztviselő, aki strikte nem köteles valamely ügyben eljárni, nem vesződik vele, mert nem akarja szaporítani úgy is kocsiderék számára szaporodó aktáit. A felet küldik egyik helyről a másikra, de az élet sok keserű tapasztalatán okulva, éppen a másikkhoz nem megy.

A magyar-horvát cimer.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, január 14

A képviselőház mai ülésének nem volt érdemleges napirendje, mert csak tegnap elfogadott javaslatok hermenezori olvasása szerepelt a tárgysorozaton. Ezután a Magyarország és Horvátország kisebb egyesített címerének megállapítása céljából kiküldendő regnikoláris bizottság nyolc képviselőtagjának megválasztása következett. Tagok lettek a munkapárt részéről: Zichy János gróf, Khuen-Héderváry Károly gróf, Beöthy László, Láng Lajos báró és Barzeviczy Albert, az ellenzék részéről pedig Andrássy Gyula gróf, Bizony Akos és Zichy Aladár gróf.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tízezerkor nyitotta meg az ülést. Az izlám vallásról és a közönségi kiadásokról szóló javaslat hermenezori olvasása után a közös címer és a pénzügyi egyezmény tárgyalására kiküldött regnikoláris bizottság tagjainak megválasztása következett.

A szavazás során Tisza Kálmán grófot, aki hónapokkal ezelőtt megszökött a ma először jelent meg a Házban huszárkapitányi egyenruhában, a jobboldal lelkesen megállapította.

A Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok kisebb egyesített címerének megállapítása céljából kiküldendő regnikoláris bizottságba névszerinti szavazás után megválasztottak: Andrássy Gyula gróf, Beöthy László, Barzeviczy Albert, Bizony Akos, Khuen-Héderváry Károly gróf, Láng Lajos báró, Zichy Aladár gróf és Zichy János gróf.

Válemennyire 101 szavazat esett. A Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között kötendő újabb pénzügyi egyezmény előkészítése céljából kiküldött regnikoláris bizottságban megüresedett helyre 101 szavazattal Serényi Béla grófot választották meg.

A szavazás alatt az ellenzék és a munkapárt között nagy volt a barátkozás. Förster Aurél átment Tisza István gróf miniszterelnökhöz, akivel beszélgetett. Simonyi-Semadám Sándor Balogh Jenő igazságügyminiszterrel tárgyalt, Balogh Jenő igazságügyminiszter pedig az ellenzéki oldalon Esterházy Móricot, kereste fel, akivel hosszasan beszélgetett. Jenkovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter Barabás Bélának gratulált tegnapi beszédéhez.

Beöthy Pál elnök a szavazás eredményének közlése után bejelentette, hogy a regnikoláris bizottságba a főrendiház is négy tagot fog választani.

Az ülés ezután véget ért.

A legközelebbi ülés hétfőn, január 17-én lesz, amelynek napirendjére az elnök javaslatára a Pénzügyi Központól szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását tűzték ki.

Az „Aradi Közlöny“-t összes harctereinken olvassák. Levelezünk az „Aradi Közlöny“ apróhirdetése útján hozzátartozóinkkal. Biztosabb, mint a küldött táborig, mely könnyen eikálódhat, míg a több példányban odaérkező „Aradi Közlöny“ a harctereken közkezen forog és így az üzenet feltétlenül rendeltetési helyére jut. Ezenne megnyitjuk az „Aradi Közlöny“ táborig postáját. A legkisebb üzenet díja — 15 szög — 60 fillér.

Repülőgép-gyár Aradon.

(Német pénzcsoport nagyszabású tervei. — A polgármester érdekes látogatól.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 14.

Amikor a Marta aradi automobilgyárat a németországi híres Benz-cég átvette, az Aradi Közlöny ama véleményének adott kifejezést, hogy a német tőkének Aradon való próbálkozását követni fogják az újabb alapítások és a márkának nagyméretű idevándorlása hamarosan kezdetét veszi. A németek vállalkozó kedve csakugyan nem sokáig váratott magára, de örömmel konstátálható, hogy sokkal hamarabb jelentkezett ez az alapítási terv, mintsem remélhető lett volna. Mindenki azt hitte, hogy amíg a háború tart, még a rendkívüli expanzív erőt képviselő német tőke sem mer új és nagyszabású gyáripari vállalkozásokba bocsátkozni, hanem megvárja, amíg lezajlik a népek csatája. Vilmos császár praktikus gondolkodású alattvalói azonban azt hangoztatják, hogy a produktív gazdasági tevékenységnek még a fegyverek zaja között sem szabad szünetelni. A háborút a béke idején, a béke áldásait pedig a háború kellős közepén kell előkészíteni.

A világhírű Benz-cég már hetekkel ezelőtt elhatározta, hogy a Marta automobilgyár mellett nagyszabású repülőgépgyárat is létesít Aradon. A Benz-cég képviseletében ma három mannheimi közgazdasági kapacitás járt Aradon és délután meglátogatták Varjassy Lajos polgármestert. Kettő a Marta igazgatóságának is tagjai, a harmadik személy pedig egyik főmérnöke a mannheimi gyártelepnek.

A német cég elsőlévő képviselői rendkívül figyelemre méltó kijelentéseket tettek a polgármester előtt. Elmondták, hogy a Marta átvétele csak kezdetét jelenti a német ipari alapításoknak és a Benz cég a lehető legrovidebb időn belül repülőgép-gyárat is akar Aradon létesíteni. A Marta tudvalevőleg repülőgép-motorok gyártására is berendezkedett az utóbbi időben és a kincstárnak igen nagy összeget képviselő elsőrendű motorokat szállít. Az új gyár azonban nemcsak motorokat, hanem repülőgép-alkatrészeket is fog előállítani, úgy, hogy a telepről kész repülőgépek kerülnek ki. Ehhez természetesen szükséges lesz, hogy Aradon repülőteret is létesítsenek.

Kijelentették a német látogatók, hogy a Balkán és a Kelet szempontjából Aradot tartják a legjobb gyáripari centrumnak. Ennek a városnak szerencsés földrajzi fekvése, a mellett pedig a legszükségesebb nyers anyagokhoz való közelsége egyenesen ide csábítja a vállalkozni szerető tőkét. Érdeklődtek az iránt, hogy a város közgyűlésén tegnap tárgyalt terv: a bázisai Dunna-híd és a szükséges vasúti sínek kiépítése közeli lehetőségnek tekinthető-e? Szóba került a Maros hajózhatóvá tételének kérdése is, amelyről a mannheimi vendégek már hetekkel ezelőtt informáltatták magukat. Kijelentették a polgármesterrel folytatott beszélgetés folyamán, hogy a Maros hajózásának lehetőségét közeli eseménynek tartják, mert a német vállalatok a rendkívüli előnyöket biztosító vízi utak megépítését elsőrendű fontosságú feladatnak tekintik. Ha a német

cégeknek jelentékeny kivitelük lesz Aradról a Kelet felé, — a mi kétségtelennek látszik már most is — akkor nem riadnak vissza a Maros hajózhatóvá tételével járó néhány millió márka befektetéstől sem. Ha Aradtól Szegedig hajózható lesz a Maros, akkor az Aradon gyártott ipartermékek egész a Fekete-tengerig eljuthatnak a vizen. Hogy milyen anyagi megtakarítással jár a hajón való szállítás, azt nem szükséges külön kiemelni.

A németek tervét korántsem kell fantasztikusnak tekinteni, mert hiszen néhány esztendő alatt hatvan millió márka költséggel németországi vállalkozók öntöző csatornákat készítettek Kiszziában a Bagdad-vasut mentén. Az aradi vízi építkezések ennek az összegnek talán tízedrészét sem emésztették fel.

Varjassy polgármester rendkívül nagy érdekű éssel fogadta a külföldi vendégek előadását és ama reményének adott kifejezést, hogy a német vállalkozásnak még szép eredményei lesznek Aradon.

Visszavertük Csernovic mellől az oroszokat.

(Az orosz offenzíva véres kudarca. — A legközelebbi offenzíva színheye.)

Tábori tudósítás.

Csernovic—Budapest, január 14.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A tegnapi délelőtt a Rarance és Toporouc között lezajlott támadásban három orosz ezred vett részt. Kétszáz lépésnyire engedték őket állásainkhoz és ekkor géptegyver- és puskatűzelésünkkel visszavertük őket. Az oroszok nagy veszteségeket szenvedtek, gyorsan hátra felé özönlöttek és egy domb lábánál gyülekeztek és egyesültek a tartalékkal. Tűzértségünk tűz alá vette a sűrű tömegekben összehúzott oroszokat, akiknek veszteségeik borzalmasak. A csatateret egészen elborítják az orosz hullák és a sebesülteket nem lehet elszállítani.

A cserkeszek és kozákok rettenetes veszteségei.

Csernovic. Azok közül az orosz ezredek közül, amelyek a besszarábiai fronton harcolnak, különösen a cserkeszek és kozákok szenvedtek rettenetes veszteségeket. Parancsno-kaik arra kérték a hadvezetőséget, hogy a jövőben lehetőleg kiméeljék ezeket a csapatokat. A Csernovicba hozott foglyok szerint az orosz csapatok helyzete a lehető legkedvezőtlenebb, mivel a legsúlyosabb áldozatok mellett sem érték el a legcsekélyebb eredményt sem, ami a vezetés tervszerűtlenségét bizonyítja. Tegnap és tegnapelőtt nem hallottak ágyuzást Csernovicban.

Új erőket vetnek az oroszok harcba.

Bukarest. Az Universul tudósítója jelenti Radautzból: A néhány napos szünetet ismét heves harcok

váltották fel. Az oroszok új hadseregét, főleg cserkeszeket vetettek harcba. Lipkaniból szakadatlanul vonulnak a csapatok a bukovinai határhoz. A repülőteret Lipkaniból Mamiglába helyezték át. Lipkaniból a lakosságot eltávolították.

Nyomor Pétervárott.

Stockholm. Pétervárott rettenetes a nyomor. Elélmiszerekben és tüzelőanyagban nagy a hiány. A menekültek ellepték a várost. A nép széles rétegeiben torrongás észlelhető.

Az oroszok új taktikája.

Csernovic. A besszarábiai határfronton az oroszok nagy erővel ismételték meg támadásukat. Mivel az általános támadások során, amikor az egész fronton dühögött a harc, rettenetes veszteségeket szenvedtek az oroszok, most új taktikát követnek. Általános támadás helyett majd itt, majd amott támadnak és egész erejükkel kísérik meg az áttörést. Az új taktika sem vezetett eredményre, mert csak a halottak és sebesültek száma szaporodott vele. Csapatunk frontja rendületlenül áll és a legnagyobb intenzitással végrehajtott támadások is leperregnek róla. A rarancei legutóbbi támadást egy erdős halom közelében kísérelték meg az oroszok. Ejjeli 11 órától reggel 6 óráig négyszeres támadást intéztek ellenünk és az ellenfél emberei egész oszlopokban rohantak állásaink felé. Gépfegyvereink, puskáink és tűzértségünk tűzésben azonban az összes támadások összeomlottak. Az ellenség veszteségei ezúttal is rettenetesek voltak.

Oroszország ellen fordulnak a németek.

Bern. Repington ezredes a Timesben hosszabb cikkben foglalkozik a háborús helyzettel. Szerinte Németország jövő nagy katonai akciója Oroszország ellen fog irányulni. Az yperni csata óta — írja az ezredes — Németország szeméi előtt mindig csak az a cél lebegett, hogy összezuzza Oroszországot. Kétségtelen, hogy balkáni akciója is csak előjátéka annak a nagy oroszországi támadásnak, melybe a német, osztrák-magyar, bolgár és török seregeken kívül szeretné a hétszázezer főnyi román sereget is bevonni. Repington azt hiszi, hogy már kora tavasszal megvalósulhat ez a nagy terv.

A Journal des Debats katonai kritikusa azt a meggyőződését juttatja kifejezésre, hogy a legközelebbi ellenes offenzíva a német vezetés alatt álló török seregeknek Egyiptom és Mezopotámia ellen való támadása lesz. Ezzel a támadással Németország nagyobb angol-indiai seregeket köthet le anélkül, hogy maga jelentékenyebb emberáldozatot hozna.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyeimébe.

Miután tábori postautóványon az irásbéli közlemény nincs megengedve, arra kérjük ezokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

Anglia abba akarja hagyni a szaloniki-i vállalkozást.

(Kudarcából fél az angol sajtó. — Görögország belenyugszik Korfu okkupálásába. — Előkészületek Szaloniki ostromára.)

— Távirati tudósítás. —

Szaloniki—Athén—Berlin, január 14.

Zürich. A Tagesanzeiger írja: Az angol sajtóban feltűnően növekszik az a kívánság, hogy a szaloniki vállalkozást hagya abban az entente, mert félnek, hogy olyan kudarc érte őket itt is, mint a Dardanelláknál. A kérdésben a párisi haditanács fog dönteni.

Nemsokára megkezdődik Szaloniki ostroma.

Szaloniki. Az angol és francia tisztetek azt hiszik, hogy a szaloniki támadás eltorzított, de nemsokára megkezdődik. A kilinder-kalaszuli és topsinkikiszi vonalon az erődítési munkálatok tolynak. A langasai siklás melletti magaslatokat tüzerséggel szerelték fel. A görögök az ostrom idejére Szalonikiben csak rendőrséget hagynak, hogy a polgárság között rendet tartsanak. Azt hiszik, hogy a város keveset fog szenvedni. A Szaloniki eleni ostromot nyugodtan készítik elő, hogy a legkedvezőbb időpontban kezdhessek meg.

A francia gyarmati katonák és a tél.

Athén. Sarraíl tábornok arra kényszerült, hogy a senegál csapatokat Szalonikiból Mitilénébe szállítsa, mert nem bírják el a hideget.

Görögország belenyugszik Korfu elfoglalásába.

Lugano. Az olasz kormány körölkében azt hiszik, hogy Görögország ugyan tiltakozni fog Korfu szigetének elfoglalása ellen, de hallgatólag belenyugszik, semhogy semlegeségi politikájának feladására kényszerüljön.

A konzulok elfogatásának ügye a német parlament előtt.

Berlin. A birodalmi gyűlésben Stum, a külügyi hivatal politikai vezetője Basserman interpellációjára azt válaszolta, hogy a szaloniki konzulok elfogatása ügyében az entente eljárása miatt a görög kormány tiltakozását tejezte ki, valamint, hogy a német kormány tiltakozott a görög kormánytól és teletösségre vonta a letartóztatott hivatalnokok biztonságáért.

Az entente-oszlopok elvágják Bulgáriát Görögországtól.

Berlin. A „Berliner Tageblatt“ szófiai levelezője jelenti: Amint Szalonikiból megbízható helyről értesülök, az angolok és franciák pár nap óta serényen azon buzgólkodnak, hogy állásaikat a Vardar jobb partjára terjesszék ki. Arovonalukat Jenidzse Ardarig már ki is nyújtották és Sugludunál, meg Palledkasztronnál a szaloniki—modenai uton már

francia őrségek jelentek meg. Nyilvánvalóan arra törekcszenek, hogy a modenai magaslatokat meghódítsák és így a Bulgárián és Görögország közötti kapcsolatot Florinán és Monasztiron át lehetetlenné tegyék. Ezzel az előretöréssel természetesen átlépték ama terület határát, melyet a görögök önszántukból kiürítettek.

Felrobbantották a franciák a Struma hidját.

Milano. A Corriere della Sera jelenti Szalonikiból, hogy a franciák és az angolok tegnap a Strumán át vezető vasúti hidat, a mely hat kilométernyire van a Szaloniki—Szeresz-vonalon levő Demirhisszariól, felrobbantották. Ezzel elvágják a vasúti összeköttetést Törökországgal és Bulgáriával. A Szereszben, Dramában és Kavallában levő görög csapatok is el vannak ily módon vágva.

Újabb letartóztatások Szalonikiben.

Berlin. A Vossische Zeitung jelenti Gentből: Az entente csapatai körülvették a szaloniki bolcsár templomot, letartóztatták a papot és macukkal hurcolták. A Kiosz-szigetén tartózkodó németek, magyarok és osztrákok letartóztatása küszöbön áll.

Görögország kölcsönt kér az entente-től?

Athén. Az Embros jelenti: Drosopulos, a görög nemzeti bank kormányzója, hosszas tárgyalást folytatott a pénzügyminiszterrel, új negyvenmillió kölcsön dolgában, amelyet a kormány állítólag a név szövetség hatalmaitól szándékozik felvenni.

Anglia és a görög szigetek.

Héga. Szalonikiból jelenti az Havasügynökség, hogy az Athénból lazaszított hírekkel szemben hivatalosan azt közlik, hogy az angolok Embros szigetét nem fogják kiüríteni. Hasonlóképpen Mitilene megszállásáról sem mondhatnak le.

Korfu megszállása és Olaszország.

Milanó. A Corriere hangsúlyozza, hogy Korfut a francia kormány az összes entente-hatalmak nevében szálotta meg ideiglenesen. Fontos miszerint Itália a Joni szigetek, görög birtoka és a korfui csatorna semlegesége dolgában ugyancsak azt a jogi álláspontot foglalja el, mint a többi entente-hatalmak, dacára, hogy az ezeket garantáló 1863-iki megegyezést nem írta alá.

Francia védintézkedések Szalonikinnél.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A francia hivatalos bejelenti, hogy a védelmi terveik arra kényszerítik, hogy a demir-hisszari és kilindiri vasúti hidakat felrobbantsák.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: A bányamunkások szövetségének gyűlésén egyhangulag elhatározták, hogy a védkötelezettség ellen állást foglalnak, azonban semmit sem tesznek ellene, míg törvényt nem lesz.

London. Írországban a haszárulás miatti elfogatások tovább tartanak. Dublinban az ir-mozgalmak több vezetőjét ismeretlen okokból letartóztatták.

Rotterdam. A Messenger d' Athénes jelenti: A törökök nagy támadásra készülnek. Londonban azt hiszik, hogy Egyiptom ellen hamarosan erélyes előretörés következik a Sínai félsziget irányából. Ez a gond annyira igénybe veszi Angliát, hogy számításba kellett venni azt a körülményt, hogy az angol csapatokat valamennyi frontról visszavonják.

Lugano. Romában nagy megdöbbenést keletkezett az a jelentés, amely szerint a mértékadó körök határozottan kijelentik, hogy Olaszországnak most már dettenzivára kell szorítkozni a monarchiával szemben. A legközelebbi napokban várják a hadvezetőség híradását az olasz haditervben beállott eme jelentős változásról.

Páris. Dubot a szenátus új elnöke megnyitó beszédében azt állapítja meg, hogy Franciaország ellenfelei csalatkoztak reményeikben, azonban Franciaországi sem valósultak meg. A nép évszázadok áldozatait felülmuló áldozatot hoz Franciaország diadaláért. Dubot elítéli a békét követelőket, mert Franciaország nem békére, hanem győzelemre áhítozik.

Páris. Deobanell, a kamara új elnöke, megnyitójában azt hangoztatta, hogy a francia katonák biznak győzelmükben. A háború hosszú tartama szétmorzsolja az ellenséget s lehetővé teszi Angliának és Oroszországnak újabb hadseregek kiállítását. Jól tudják, hogy a béke, amelyről a német birodalmi kancellár a birodalmi gyűlésen beszélt, jel volna egy újra fellobbanó, végtelen háború.

Zürich. A Zürcher Post „Oroszország utia a béke felé“ címmel fejtegeti, hogy Oroszország a jelenlegi háborútól remélte a szabad, jégmentes tenger megszerzését. Anglia és Franciaország azonban nem szerzhették meg számára a Dardanellákat. Oroszországnak növekvőben van azoknak száma, akik Perzsiára, az Indiai óceánra utalnak. A perzsa part elérésének lehetősége nem felel meg az eddigi áldozatoknak. A szövetségesek azonban újabb áldozatokat követelnek Oroszországtól. Az orosz hazafiak hangoztatják, hogy a nép nem hozhat oltatlanul további áldozatokat. A londoni szerződés tartalma ismeretlen, még is ha megvetnék lábukat a perzsa tengerparton, közelebb jutnának a háború gyors befejezésének lehetőségéhez. Ha Oroszország megszerzhethetné a tengert, eselnék a háborúkodás legtöbb motívuma.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY“-t a táborba minden aradi katona olvassa.

H I R E K. LEGÜJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Berlin. Kraus tanár ma Athénből visszaérkezett s a Berliner Tageblatt tudósítójának kijelentette, hogy utazása kizárólag orvosi jellegű volt. A király állapota kielégítő. A politikáról a tanár a következőket mondotta:

— A szalonkii akciót nyugodt bizalommal várhatjuk. A türelmetleneknek meg kell gondolniok, hogy ha gyors sikert akarunk elérni, az előkészületek bizonyos időt igényelnek. A király kizárólag görög politikát üz s a semlegességhez nemcsak a kormány, hanem a nép nagy része is ragaszkodik. A nép nem nagyon örül, hogy a központi hatalmak akciója görög területre csap át, de megbotránkozva az entente magatartása felett, beavatkozásukat ugyiszólván kívánja. Gallipoli kiűritése és a Balkán hadjárat a görög népre nagy hatással volt.

Basel. Az olasz lapok szerint Kortu megszállásával az entente kézirátot akar szerezni Görögország semlegeségének tenntartására. Ha Görögország kilép a semlegességből, az entente a szerződéseket semmiseknek nyilvánítja, miáltal Görögország a loni szigeteket elveszti.

Berlin. A Berliner Tageblatt jelenti Bernből: A vezető olasz körökben Cettinje elfoglalása nagy konsternációt idézett elő. Félnék, hogy az osztrák-magyarok most Valona ellen vonulnak, mely támadásnak az olasz csapatok különösen a mostani időjárás mellett alig tudnának ellentállani. Ha azonban Valona s Albánia Olaszország részére elveszne, akkor nagy belső komplikációktól félnek.

Páris. Sally bej török konzulátusi tisztviselőt családostól megtorlásul tartóztatták.

Bukarest. Az új év alkalmából a király napiparancsban halás köszönetét fejezi ki a hadseregnek a lefolyt év megészített tevékenységéért, kötelelesség teljesítéséért, odaadásáért.

Berlin. Vilmos császár a nagy főadiszállásról rendeletet intéz a birodalmi kancellárhoz, amelyben kijelenti, hogy imméron másodszor fogja az irigy, gyűlölködő ellenségtől rákényszerített háboruban megülni születésnapját. Előre megköszöni mindenkinek a szeretettel és üdvözléssel. Felkéri, hogy a szokásos születésnap ünnep rendezését mellőzzék. Inkább a háboru ütötte sebek enyhítésére s a hadban álló seregek részére adakozzanak.

Bécs. Királyunknak Vilmos császár a Lovcennek rohammal történt elfoglalása alkalmából szívből jövő szerencsekívánatait fejezte ki. Vitéz csapataink bámulatos kitartással, ügyességgel hajtották végre a rohamot. Az Isten is láthatóan segített s továbbra is velünk lesz. Frigyes August szász király hasonló sürgönyben tolmácsolta örömét. Királyunk Vilmos császárnak válaszában megköszönte elismerését s a legmelegebb köszönetét küldi szövetségtársi baráti tá-

viratáért. A szász királynak szintén táviratban mondott köszönetet a felség.

— Tisztelgés a román püspöknél. Ma délben a görög keleti román egyház újévi alkalmából Papp I. János aradi püspöknél megjelentek a politikai, katonai hatóságok vezetői, hogy gratulációkat átadják és jókívánságaikat fejezzék ki. Baross Ferenc dr. a vármegye, Kintzig János, Arad város főispánja, Varjassy János polgármester, Greén Nándor főkapitány, Resch Ferenc tábornok katonai állomásparancsnok keresték fel a főpapot, akinél az aradi konzistorium, továbbá Pop C. István országgyűlési képviselő és más román előkelőségek is tisztelegtek.

— Kitüntetés. A király az ellenséggel szemben türelmes és eredményes magatartása elismerésül Weisz József 3 huszárezredbeli őrnagyot a hadiékítményes vaskorona rend harmadik osztályával, Szilágyi László dr. 33. gyalogezredbeli főhadnagyot, aki tizennyolc hónap óta állandóan a harcúterén tartózkodik és Fenyves Vilmos 7. lovas tüzérezredbeli hadnagyot a signum laudissal tüntette ki.

— Kárpáti ház egy aradi főhadnagy emlékére. Grosz József lippai fatermelő, a nádasi erdőbirtok tulajdonosa, a napokban 18.700 koronát küldött Joenovich Sándor Temesmegye főispánjához azzal, hogy ezen összegből 12.000 korona egy orosz bátörés alkalmával Ungmegyében elpusztult óvoda felállítására fordítsassék, 1200 koronáért pedig két ház építtessék föl Fischer Rikárd, a szerb harcúterén hősi halált halt aradi tartalékos főhadnagy és Holzner Frigyes az orosz harcúterén hősi halált halt hadapród, az adományozó unokabátyáinak emlékére.

— Az aradi kórházak zsemléi. Pár nap előtt belügyminiszteri rendelet érkezett a városhoz, mely, miután a péksütemények készítése el van tiltva, felhívja Arad város közönségét, jelentse be: hogy melyek azok a közegészségügyi intézmények, melyek részére a miniszter megengedné az eltiltott sütemények készítését. A rendelet alapján Greén Nándor főkapitány felbírta az aradmegyei kórházat, a gyermekkórházat, az izraelita kórházat és a gyermekmenhely igazgatóságát, hogy amennyiben péksüteményekre belegeiknek szükségük van, úgy nyolc nap alatt pontosan jelentsek be szükségletüket.

— Kitüntetés. A király Weisz József 3. Hadik-huszár ezredbeli őrnagyot az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartása elismerésül a vaskorona rend 3. osztályát a hadiékítménnyel adományozta.

— Elhunyt takarékpénztári igazgató. Berger Miksa a temesvári Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság vezérigazgatója 55 éves korában, hirtelen meghalt. Az elhunytat az aradi pénzügyi körökben is jól ismerték annak révén, hogy intézete, amelynek alapításától kezdve vezetője volt, az Aradi Első Takarékpénztárral szoros üzleti kapcsolatban áll.

— Koszorúmegváltás. Varjassy Arpád kir. tanácsos, nyug. kir. tanfelügyelő ravatalára szánt koszoru megváltása címén a háboruban elesett tanítók özvegyei és árvái alapja javára az ujszentannai állami iskola tantestülete 80 korona 50 fillérért és Deák Sándor ujszentannai polgári iskolai tanár pedig 10 koronát juttatott kezéimhez. Ezen összegeket rendeltetésük helyére juttattam. Káhrer Károly kir. tanfelügyelő.

— A Balkán-vonatok menetrendje és utiköltsége. A kereskedelmi és iparkamara ezuton közli a következőket: A Magyar Királyi Államvasutak kiadásában most jelent meg a Berlin—Budapest—Konstantinápoly között hetenként kétszer közlekedő balkánvonat menetrendje. Az első vonat Berlinből és Münchenből január 15-én, szombaton, az ellenkező irányban pedig Konstantinápolyból január 18-án kedden indul. A Balkánvonat menetrendje a következő: Berlin Friedrichstrasse-i állomásról indul szerdán és szombaton reggel nyolc óra 10 perckor, Zsolnára érkezik 5 óra 44 perckor, Galántára 9 óra 2 perckor, Budapest nyugati pályaudvarra 11 óra 30 perckor, indul 11 óra 55 perckor, Belgrádba érkezik esütörtökön 6 óra 25 perckor, Nisbe 1 óra 15 perckor, Szófiába 9 óra 37 perckor, Konstantinápolyba pénteken 7 órakor. Az ellenkező irányban Konstantinápolyból indul kedden 12 óra 5 perckor, Szófiába érkezik szerdán 8 óra 5 perckor, Nisbe 3 óra 40 perckor, Belgrádba 10 óra 39 perckor, Budapest nyugati pályaudvarra esütörtökön 6 óra 10 perckor és Berlinbe érkezik 10 óra 14 perckor. A Balkánra való forgalommal tizenöt napi érvényel bíró első- és másodosztályú menetjegyeket adnak ki Budapest nyugati pályaudvar, Pozsony és Zemun állomásokon. Hálókocsikat csak elsőosztályú menetjegy és hálóegység váltása ellenében lehet igénybe venni. Minden polgári utasnak, aki balkáni állomásokra utazik, arakképpel ellátott utlevéllel és arakképpel ellátott utazási engedéllyel kell bírnia. Az utlevelet láttamoztatni kell azon kormány képviselő hatóságával, amelynek területére az utlevél birtokosa utazik. Utazási engedélyt állítanak ki a következő katonai hatóságok. A hadseregparancsnokság, a délnyugati arcvonal parancsnoksága a III. működő hadseregparancsnokság, a honvédelmi minisztérium, hadügyminisztérium, valamennyi katonai parancsnokság stb. A feladott utipodgyászt katonai és vámviszálat alá vetik. A Balkánra rendelt utipodgyászt csakis Budapest nyugati pályaudvaron lehet feladni legalább négy órával a vonat indulása előtt. Aki utazását szerb területen megkezdeni vagy ott befejezni kívánja, annak a szűkebb hadterület határainak átlépésére külön katonai engedélyt kell szerezni az illetékes katonai parancsnokságtól. Az utiköltségeket német márkákban számítják. A költségek igen magasak. Budapesttől Belgrádig II. osztályon 34 márka; Konstantinápolyig 128 márka. A részletes menetrend, az érdeklődők rendelkezésére áll a kamara irodájában.

— Megszűnt a cukorhiány. Megírtuk, hogy a múlt év végén Budapesten ismét lepadt a cukorkészlet, mert a cukorgyárak a feladott rendeléseket nem szállították. A cukorhiánynak az volt az oka, hogy a gyárak visszatartották a rendeléseket újév utána, mert innen kezdve a cukor métermázsája ötven fillérrel drágább lett. Most már természetesen megszűnt a cukorhiány. Kereskedői körökben az az értesülés, hogy ezidőszegint 490.000 métermázsas nyerscukor és 992.000 mázas fogyasztásra szánt cukor van főlhalmozva a gyárakban. Mindamellet Aradon még mindig nem érezhető, hogy a cukorhiány megszűnőben lenne.

— Orosz igazságszolgáltatás. Stockholm-ból jelentik: A Rjecs jelentése szerint a moszkvai hadbíróság Migalschein, hadifoglyot, aki a 4. osztrák-magyar gyalogezred tagja volt, együttogatás miatt nyolc évi kényszermunkára ítélte. A vádlott fogoly ellen felhozott bizonyítékok minden tekintetben a leghiányosabbak voltak.

— Barth Lajos Prohászka püspökénél. Barth Lajost, úgy látszik, prágai kalamitása nem rettentette vissza attól, hogy továbbra is ne hangya-szorgalommal gyűjtse a hírneves férfiak aláírásait ugyancsak hírneves könyve számára. Most Székesfehérvárról táviratozza az Aradi Közlönynek, hogy sikerült megszereznie Prohászka Ottokár püspöknek autogramját. A püspök hosszú kihallgatáson fogadta Barthot, sokáig gyönyörködött a „World“-ban, amelyben az ő aláírása az 1831. név. A püspök beszélgetés közben nagy elismeréssel nyilatkozott Aradról és Kintzig János főispánról, akit személyesen jól ismer.

— Az „erőhajtó“ és az „álláslovász.“ Nincs furesőbb, mint amikor a magyarokat magyarul nem tudó emberek terelik. Szorgalmas külföldi filmgyárak készítenek szenzációs felvétel-khez magyar felírásokat, amelyekben a magyar mondat szerkezetnek nyakát törik és soha nem hallott magyar szavakat fogalmazznak például ilyenformán: „Katonák vonulása gránátbiztos aláállításokba.“ A németül csak kevéssé tudó ember is reáismer a nevesült ultra-neo-magyar „gránátbiztos aláállításban“ a granzsichere Unterstand szolgai fordítására. A mozifelírás fordítók azonban az utóbbi időben veszélyes konkurrenset kaptak abban a hivatalos szemléletében, aki az eredetileg német nyelven kiadott katonai kiáltásokat és kinevezéseket a magyar hivatalos lap számára magyarra fordítja. Ez az ú. Kőcsév, ú. Kazinczy, huszadik század előtti magyar nyelvű egységek között nem tudott ezzel megbarátkozni, hogy az autósanatóknál szolgáló tisztok és katonák valamennyire magyarosan „motorospat“ vagy „gőnkocsi osztály“ beosztással megjelölve szerepeljenek a magyarban. Addig kerestél valami „magyarosab“ kifejezés után, amíg végre olvashattuk, hogy a világségével kitűnt... „erőhajtó-oszapat-beli“ szakaszvezető az ezüst vilázegei érmet kapta. Erőhajtó, erőhajtó: vajjon mit is jelent ez, tőri a fejét a lámbor laikus, amíg végre is napokig tartó fajtörés után niabb bomba csap le rá. Azt olvashatja ugyanis, hogy „a király... álláslovász zászlóaljparancsnokának“ ezt és ezt a kiáltást adományszóta Tehát álláslovász, ami nem szonoz a lovasz állással és a vállán nem állás, mert a „stand-schütze“ szónak bezáratlan fordítása. Az erőhajtó és az álláslovász... Egyik jobb, mint a másik, de talán lesz még jobb is. Fordít nekünk már jobbat a derék törekvő, ismeretlenül honolvába huródó nyelvújító a Budapesti Közlönyből. Ha csak időközben el nem szerzedetik egy német filmgyárhoz aláállításokat fordítani.

— Három a magyar! A hrt, Péter, Nikita ugyan korántsem magyarok, hanem ők három azok, akik a nagy háborúban elvesztették országukat. Most aztán összehozták koronáikat, hogy valamit elkezdjenek, pedig ha már ennyire jutottak, legokosabb lett volna megadni önként magukat, legalább elvelettek volna a megélhetés gondját... De így ki tudja, hogy van-e koronájuk? Mert ha az is eltűnt, úgy a lehalvebb volna, hogy pl. egy „Országalapító R. T.“ grófdoának. Az alapítókát az entente előlezi. Válasszák meg vezérigazgatónak az orosz cárt, fővezényes lesz az orosz király, ügyesnek megválaszthatják az angol királyt és így tovább. Amíg azonban mindezt nyélbe ütlik, tevének ki egy céltáblát, a mely így szóljon: „Schorer & Cie“ Szaloniki.

— Elítélt kém. Leinziből jelentik: A leipzig-i törvényszék kémkedésért tizenkét évi fegyházra ítélte Frandsen dán állampolgárt.

— Hirtelen halál. Ma éjjel telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy a Darányi utcában az elemi iskola közelében, a járdán egy iparos külsejű, idősebbnek látszó embert találtak élettelenül. Bittner Róbert rendőrkapitány és Prohászka László dr. tb. főorvos mentek ki a halotthoz, a kiról megállapították, hogy Schwarz Lajos aradi születésű 59 éves ács-mester és halálát agyvérzés okozta. Holttestét a Koszoru-utca 4. számú házban levő lakására szállították.

— Kutva van a kertben. (Vigjáték sláger az Urániában.) Szenzációs vígjátékot mutatott be tegnap a színház. Francia film, amit most már, miután túl vagyunk az első év háborús furorján, nyugodtan, minden különösebb ellenérzés nélkül konstátálhatunk. Különben George Feydeau-nak hasonló című, a Vicszinházban nagy sikerrel adott előadásából készült. — *Jókai: Szegény gazdagok* hatalmas regénye után készült film az Uránia legközelebbi bemutatója. A képet egy kiváló német gyár készítette Magyarországon, kitűnő német színészek közreműködésével és a filmet eddig még nem látott nagy közönséget fizetett a színház, miért is könnyűen a helyárakat 1 koronára 50 fillárban megállapítani és a számított helyekre szóló jegyek már most kaphatók a Koch Dániel-féle műszerész fizethet.

— A kiadóhivatal irénete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsek be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról szonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zister és Hollós cégnél. A postával szemben. Ugyanott irásmunkák és sokszorosítások a legutóbbosban vállaltatnak. 4697

— Gyermek-kocsik, gyermek-székcsokak Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Uzleti könyvek, u. m. strazzák, tévkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 193

— Könyvtárakat, helyszelvitményeket és hanganyagokat vesz Kerpelnél könyvkereskedése.

— Fűtőnk napirral! A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítottunk, ha a tüzelésnél olcsó hulladék napirt használunk. Ilven hulladéknapirt kb. 50 kilós hálakban csomagolva kapható: hálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Anórhirdetések az „Aradi Közlöny“ részére felvételnek a Messener-hov irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Papírszárválták olcsón Kerpelnél. 193

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A februári esküdték kisorsolása. Az aradi törvényszék esküdőbiróságai tanácsa most sorsolta ki a februári ciklus polgár-bírát. A kisorsolt esküdték névsora a következő:

Rendes esküdték: Kohn Sámuel szatócs, Grünberger Adolf ügyész, Herczeg János háztulajdonos, Gross Sándor látészász, Witzl Márton molnár (Oszentanna), Knechtl V. Géza háztulajdonos és szabó, Kirchner Adám kovács, Knechtl Lajos szénkereskedő, Konopán Miklós nyug. jegyző (Máriaradna), Glöck Maró borháló, Fischer Adolf vasbutorváros, Gid Sámuel cipész, F. bián Vince kőműves, Fűző Sámuel vendéglős, Koszterheum József bevásárló, Kohn József bádógos, Klein Manó malomtulajdonos (Világos), Fischer Károly szőlőbirtokos (Magyarád), Eisner Sándor keres-

kedő, Lukácsy Lipót dr. ügyvéd, Czékza Zdenkó dr. ügyvéd (Világos), Fehér Miklós korosmáros, id. Edl Lőrinc asztalos, Dános Gyula tőkepezés, Dorasty Gyula kereskedő, Kormon Gyula hentes, Ederer Károly háztulajdonos, Weiss József szabó (Pankota), Fischer József sütőmester, Eberlein József kaplós. *Helvettes esküdték:* Tóth István kávész, Váradi Pál nyug. hivatalnok, Nagy Kálmán magánzó, Virányi János nyug. hivatalnok, Trenka Pál háztulajdonos, Timó Lajos magán-tisztviselő, Polyák Lajos magánzó, Sneider Ferenc háztulajdonos, Stark Sándor cipész, Takács Ferenc ácsmester.

Férjgyilkos asszony a hadbíróság előtt

(Hat évi börtönre ítél hitvesgyilkos.)

Árnylag tudósítás.

Bécs, január 14.

Tegnap egy gyilkos asszony felett ítélkezett a hadbírószék, amelyet ez esetben az tett illetékes, hogy az áldozat: egy katona.

A vádlott nő Wanko Mária hermine szentőrs, brünni születésű, bécsi magánzó, a múlt év augusztus hó 3-áról 4-re virradó éjszaka szőváltás folyamán késszurással megölte férjét Wanko Richárd népfőlkész őrmestert. A vádirat elmondja, hogy a gyilkos asszony 1906-ban ment nőül Wanko Richárdhoz, aki abban az időben az egyetem rektori hivatalában, mint irodai segédmunkás volt alkalmazva. Házasságukból három gyermek született. Először boldogan éltek, de később anyagi gondok, a férfi könnyelműen változta állását — megzavarák házasságukat nyugalmát. Ehhez járult még, hogy Wanko téltékenykedésével gyűlölte az anélkül is ideges és zavartalanul szemétkelti asszonyt. Amikor Wanko az állását megosztás alkalmával, mint népfőlkész őrmester bevont, a házasságok között már erősen viaskodások törték ki. Az asszony azt hitte róla, aki most igen sok időt töltött házon kívül, hogy az elhanyagolja őt, a férfi pedig fokozott féltékenységgel járt a felesége nyomában. Nem egyszer tettlegeességre is került közöttük a sor.

Augusztus 3-án este nagyobb társaságban egy cinkosai vendéglőben voltak. Wanko szemrehányást tett egy a társaságban levő szakaszvezetőnek, hogy a feleségénél ki akarta tűzni őt a nyeregéből. Wankóék ezt próbálták társaságában eltiltáiban tartak hang a lakásukra, ahol ismételt megöletést kezdtek majd bántalmazták egymást, végül Wanko Mária egy késszurással megölte az urát.

A nyomozás során Wanko Mária azt vallotta, hogy ura durván szidalmazta és hűtlenséggel vádolta. E feletti felhívásait bírálóval az íróból, már le lehet térni és kárjánál megelégedve rá akart csapni. Az ura baktárával megcsapta a jobbát, jobbra kitérve pedig fojtogatni kezdte. Egy idő múlva férje elengedte a nyakát és a szobából a lépcsőhába futott. Ő utána ment és a szobából a lépcső felé ment „valamit“, hogy mit, azt nem tudja. Ott rejt netes felindulás volt ráta este, hogy a tovább történetre nem tud visszaemlékezni. Terv nélkül és tudatlanul kívüli állapotban eselnekodott és csak akkor tért magához, amikor unokahuga abban a pillanatban, amidőn az ablakból le akarta magát vetni, rákiáltott:

— Micsi néni lezarta a hácsi!

A vádirat elmondja még, hogy a tett elkövetése után Wanko Mária felhívta a lakásába a házasságát ezekkel a szavakkal:

— Jöjjen gyorsan, lezartam az uramat!

A törvényszéki orvosokérték szakvéleményükben a vádlott nőt épsimájúnek mondták, akit a tett elkövetése után nagyfokú izgalmatlanságban találtak, de ez a lelki és elméleti állapot csak múlt jellegűnek mutatkozott.

A tegnapi tárgyaláson Bernherdt dr. főhadnagy hadbíró elnökölt. A vádlott nőt Schwarz Frigyes dr. ügyvéd védte. Wanko,

Mária feltűnően elegáns mély gyászban jelent meg bírái előtt. A vádirat felolvasása alatt állandóan sirt. Előnk kérdésére beismerte a bűntényt, de bűnösségét tagadja. Elmondia aztán, hogy anyja fizetőpincér volt egy kávéházban, később kávézó lett, de három esztendő múltán tönkrementek. Atyja unszolására ekkor állás után nézett. Volt egy négy esztendő törvénytelen fia, akitől meg kellett volna válnia és ezt annyira a szívére vette, hogy öngyilkos szándékkal foszfort ivott.

Az intelligens és választékos nyelven beszélő vádlott házasságuk történetét eszette azután. Férjét Brünben egy hangversenyen ismerte meg. Wanko Richárd ez időben az egyetemi irodában volt alkalmazva. Wanko szüleinek azt mondta, hogy havi hatzáza koronát keres, pedig a valóságban csak 120 korona volt a fizetése.

— A férjemet, — vallotta Wankoné — bálványozásig szerettem.

A véres tettét megelőző eseményekről elmondotta, hogy férje augusztus 3-án reggel hazulról való elmenete előtt azt mondta neki, hogy csak éjjel három órákor jöhet haza, mert egy dezertört kell bekísérnie. Este a Steuer-vendéglőben találta kártyázás közben. Rendkívül indulatba jött amiatt, hogy urát hazugságon érte. A vendéglőből férjével egy kávéházba ment, ahol meglehetősen sok vanília szeszt, legalább négy stampedlival ivott. A kávéházban Wanko nagy haragra gerjedt azért, mert ő egy szakaszvezetővel szóba állt. E miatt odahaza hvesz jelenet játszódott le közöttük, mely verekedéssé fajult. Férje fojtogatni kezdte oly erővel, hogy minden vére a fejébe szállt és szinte eszméletlen állapotban volt már, amikor az úra rákiáltott:

— Várj te bestia, ma megfojtalak. Férje ezután kést akart ragadni, utána futott, elkapta előle a kést. Ujból egymásnak támadtak és hogy azután mi történt, arra már nem emlékeznek.

A tanúk terhelő vallomása után a hadbíróság Wanko Máriát bűnösnek mondotta ki a férjgyilkosság vádjában és hat évi súlyos börtönre ítélte.

Az ítélet kihirdetése után a vádlott asszony összerogyott és kétségbeesetten kiáltotta:

— Jézus, Mária és József! Szegény gyermekeim! Ezt nem érdemeltem meg!

Wanko Mérián oly nagyfokú izgalom vett erőt, hogy Stransky orvosnár csillapítószerekkel volt kénytelen magához téríteni.

Felolvasó szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Ön egy

jótéteményt

gyakorol, ha a harcmezőn levő hős katonáink küldeményéhez 1—2 doboz Fay-féle valódi sodeni ásványpastillát mellékel. 6901

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1916. évi január 15-én:

B) Bélet.

B) Bélet.

Itt először:

Végre egyedül.

Operette 3 felvonásban.

Kézbe este fél 8 órakor.

Ajánlunk kizárólag 1-ső rendű **Porosz**

kőszet.

1-ső r. Porosz záberzei (Hindenburg)

kőszet

485

és Porosz

szénbrikettet.

Kicsinyben és nagyban a megrendelést kérjük leállítás előtt 2—3 nappal eszközölni. — Irada-telefon 987. sz. — Telep-telefon 292. sz.

Aradi Kőszén és Kősz

Forgalmi Vállalat Arad,

Andrássy-tér 20. szám

A szépségápolás titka a használandó szépségápolószerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely orém 1 korona.

Színes arcpороk!!!

Próbadohoz 50 filléri Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

A szájuég desinfiálásánál, valamint a torckbetegséget előidéző

bacillusok előlézésénél, amely különösen gyermekeknel rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a **Formodor tablettá.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájuéget desinfiálja, utólsza igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ilyen szer, a világhírű **„Krovil“** korpákenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

SIROLIN "Roche"

anellbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenképp a legkorábbi idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, akik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használnak.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét sirolin használata jelentékenyen csökkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható megvásárlás szertárban ára 4 koronára.

Millió
ember használja

rekedtség, hurut, elnyájkásodás torokhurut, fullasztó és gőrcsős köhögés ellen a

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjeggyel”
6050

bizonyítvány orvosoktól és magánemberek elismerő levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedvelésre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 Rhénes dobozban.

Kapható:
Székely Sándor, Hajós Arpád, Gutori Péter, Kelemen, Breuer Fülöp, Ring Lajos, Rozsnyai Mária, Vojtek Kálmán, Erőss Géza, Berger Gyula, Vaidits György, Hóhé Vilmos, Góti Károly, Bernáth János, Kárpáti János gyógyszerárban, Vojtek és Wéber drogeria, Házsi Nester drogeria, Fűrész A. és Társa „Angyal” drogeria, Arad, Stodolni Dezso gyógyszerár, Ujvárad, Zombory János gyógyszerár, Újzentrány, Adler Lajos Gyula gyógyszerár, M. Pécsek, Or. Eszák Pankola, Tefferl Károly gyógyszerár, Blév, Krausz Elemér gyógyszerár, Glogovics Zsigmondovics Géza Irs gyógyszerár, Lippa, Székely Zoltán gyógyszerár, Csorban, Bauer Károly gyógyszerár, Kevérmes, Roxim János gyógyszerár.

nynj'hatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogvasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.
Arad, 1916. évi január hó 8.
A városi tanács.

A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél

olcsó hulladék papírt

használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért ez

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez

Kalmár József villanyszerelési vállalata
Arad, Sziac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

A beteg, betegségre gyanús, vagy betegséggel való fertőzés gyanújában álló állatok marhalevelei bevonandók és a marhalevelekkel együtt kössendő, hogy mely udvarokban stb. kiknek s milyen fajú állatai különítettek el és helyzetettek megfigyelés alá (az ilyen állatokra engedély nélkül marhalevelet kiállítani tilos.)
S így a fertőzött udvar (tanya, major, puszta, legelő, stb.) N. számár, öszvér (juh) állományát az 58.000—1918. F. M. rendeletben előírt minta szerinti jegyzékben nyilvántartandó és figyelmeztetem az állatbirtokosokat (pásztor) hogy az ilyen állományban előforduló mindennemű apadást (elhullás, lekövés, stb.) szaporodást hozsám azonnal jelentsenek be.
Arad, 1916. január hó. Grein, főkapitány.

ARADI NYOMDA R. T.
ARAD,
József főherceg-ut 22. szám.
TELEFON 151. SZ.

A nyomda ::
készít mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványt és podig:
levélpapírt, árjegyzéket, valamint:
borítékot, levelezőlapot, eljegyzési értesítőt,
számlát, továbbá: esküvői meghívót,
memorandumot, falragaszt, névjegyet,
jegyzéket, röplapot, gyászjelentést,
cégkártyát, könyvet, belépti jegyet, stb.
izléses és csinos kivitelben, méltányos árban.

A könyvkötészet ::
elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.

760—1916.
Hirdetmény.
Az 1916. évi január hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri birtosság által küldött összeírásról jegyzék 2 drb. ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. c. 17 § a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1916. évi január hó 10-től számított 8 napra a városi fogvasztási adófelügyelőségénél közszemlére szel tesszük ki, hogy azokat az érdekelteket, névszerint Gyermekek Milán és Indrey Györgyné, ki ki italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban a kitüntetett forgalmi adatokra nézve ny nyvezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is

Arad sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatalától.
30253—1916. sz.

Határozat.
1916. évi január hó 4-én a városban a lóruhák szörvényesen megállapítottán, a 40.000—1884 sz. P. és K. m. rendelet alapján a betegség elfojtása és továbbterjedésének megakadályozása érdekében a következő módon intézkedem:
A rühös lovaknak, szamaraknak, öszvéreknek más lovaktól, szamaraktól, öszvérektől a városban a háznál, (tanyán, majorban) a legelőn (erdőn), a város kijelölt élécső helyén való elküldetését elrendelem s az állatok birtokosát arra kötelezem, hogy a beteg állatokat állatorvos által gyógyíttassa s hogy az ily állatok részére külön tisztító eszközöket használjon.
Az elküldetés alá helyezett állatokat az elküldetés helyéről engedély nélkül szállítani, vagy elhajtani az 1888. VII. tc. 158. §. c) pontjában meghatározott büntetés terhe alatt tilos.
A rühvel való fertőzés gyanújában álló lovaknak, szamaraknak, öszvéreknek (juhoknak) 30 napon át állatorvosi felügyelet alatt tartását elrendelem.
A megfigyelés alá helyezett állatokat továbbtartás végett engedély nélkül más községe (városba) szállítani vagy elhajtani az 1888. VII. tc. 152. §. c) pontjában meghatározott büntetés terhe alatt tilos.
Elrendelem, hogy a fertőzött istálló (aklok) bejáratait kívülről „Rühösét” lejárású, jól omlható portos cé uával lássanak el.
Elrendelem, hogy az állat birtokosok a fertőzött istálló (állást) legelőre a fertőzött ekor, továbbá a rühös állatok gondozására használt is álló és tisztító eszközöket, takarókat és sze számokat, a beteg állatok gyógykezelés alá vetése után, a városi m. kir. állatorvos, illetőleg a helyhatósági m. kir. állatorvos felügyelete alatt, saját költségükön azonnal felülentsék.

Jó anyák, gondos szülők legjobban cselekedzenek, ha gyermeküknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: **Hajós-féle Csukamájolajat** adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok elmulasztására, fagy viszketegség biztos megszüntetésére legjobban szer a „Frigin.” Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Hajfestő a „Melogen”. Ara 2 korona
Logjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajra vagy bajuszt a legesőbb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt is látna volna.

Szőrvesztő-Depilator. E kitűnő, s maga nemében páralan szerrel minden alkalmatlan szőrt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szeret kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** ARAD, Andrassy-tér 22. sz.
Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számították. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők. A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

TÁBORI POSTA.

B. G.

Baden b. Wien. Herzogshof. Három express levél ment. Talán cenzura miatt nem lett kézbesítve. Nyugtalanagra nincsen ok. Minden rendben. Egészségesek vagyunk. Az idő havas, esős. Csókoljuk. B. Ida. 21

LEVELEZÉS.

„Nem akar ki“

levele van a kiadóban, kérem átvenni. 460

ALKALMAZÁST KERES.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett gépiró könyvelőnk alkalmazást keres, vidékre is elmegy. Cim a kiadóban. 465

Intelligens,

jó írásu, hadmentes egyén, pénztárnoki, raktárnoki, vagy utavói állást keres. Övadékkal rendelkezik. Cim a kiadóban. 447

Házvezetőnek

sajánkozik a háztartás minden ágában teljesen jártas, kitűnően szóló fiatal nő. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba „Takarékos“ jellegre kérek. 445

Több évi irodai gyakorlattal bíró urileány, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 453

Egy fiatal fűszerkereskedő segéd január 15-re alkalmazást keres, esetleg raktárnoki állást is elfogad. Szíves megkeresést „Fiatal“ jellegre, a kiadóba kér. 455

ALKALMAZÁST NYER.

Gyakorlott korrepetitor kerestetik gimnázista mellé a délutáni órákra. Ajánlatok „Gyakorlott“ címen a kiadóba küldendők.

Fűszerkereskedő segédet keres azonnali belépésre Schönbrunn Albert, Kétegyháza. 458

Szakácsnő

uri családnál, jó bizonyítvánnyal, február hó 1-re felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Intelligens

kereskedő, ki a vevőkkel való érintkezésben jártassággal bír, mint utazó kerestetik. Csakis legjobb referenciákkal és az utazásban némi gyakorlattal bíró urak jelentkezzenek. Cim a kiadóhivatalban. 488

INGATLAN.

Modern magánház

6 szobás lakással, még 9 évig adómentes eladó. Bővebbet: Magyar-utca 18. szám alatt. 462

Megvételre

keresek uri lakásból álló magános házat. Cim a kiadóhivatalban. 459

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

lisztkereskedés, igen forgalmas helyen, a belvárosban, más vállalat miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 419

KIADÓ LAKÁS.

Egy lépcsőházi különbejáratu csinosan burorozott utcai szoba azonnal kiadó. Aulich Lajos-utca 2. sz., I. emelet, ajtó 19. 464

2 elegánsan burorozott

utcai erkélyes szoba fürdőszobával, kiadó. Bohus-palota, IV. kapu, II. em. ajtó 11. szám. 466

Elegánsan burorozott

2 szobás lakás, fürdőszoba használatlalt, január 15-re kiadó. Bővebbet: Weisz Róza, Deák Ferenc-utca 2. sz. 446

Szépén burorozott,

különbejáratu első emeleti szoba azonnal kiadó Erzsébet királyné-körút 18., I. emelet, balra. 442

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti céra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy új, szép gyermekkosci eladó. Fekete Jakab, Mikes Kelemen-ú. 9. 468

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 891

Használt,

de kifogástalan állapotban levő rövid zongorát, szobagőzfűrdőt és szőnyeget keres megvételre. Zsupán Josefa, Kürtös. Arad m. 449

Egy kövér disznó

körülbelül 90—100 kg. eladó Illés-utca 95. szám alatt. 461

KÜLÖNFÉLE.

Pompés zamatu rumot

készíthetünk a Földes és Hebs-féle Rumessenciából. 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 80 fillér és kész a legfinomabb, legkellemesebb zamatu rum. — Földes gyógyszerár, Hebs gyógyszerár, Bathány-utca. 12

Hebs Vasas chinabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2.40 kor. Hebs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

80482—1915. kh.

Hirdetmény.

Az aradi ipartestület kebelében 1916. év folyamán működő békéltető-bizottság segéd-tagjainak megválasztására a békéltető-bizottság alapszabályainak 8. §-a értelmében határnapul 1916. évi január hó 23. napjának d. e. 10 óráját az aradi ipartestületre kitűzöm s arra az alapszabályok 2. §-a értelmében a testülethez tartozó iparosok összes segédeit meghívom.

Választatni fog egy évre szóló megbízással 45 tag és 15 póttag. A választás felkiáltással vagy szavazó lapokkal történik és vissza nem utasítható.

Arad, 1915. december 30. án.

Green, főkapitány.

72—1916. szám.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége háztartásának 1916 évi költség-előirányzatát, annak mellékleteit, a hármass bizottság üléséről felvett jegyzőkönyvet folyó évi január hó 10-től január hó 24 ig bezárólag a városháza tanácsstermében közzétevére kitették.

Szabadságában áll azokat minden egyes adófizető polgárnak megtekinteni, és netalán észrevételeket írásban a folyó év február havában tartandó rendes közgyűlés előtt legalább 5 nappal a tanácshoz benyújtani.

Arad, 1916. január 8.

A városi tanács.

Kalodont

új csomagolás.

A mai viszonyok kényszerítenek bennünket arra, hogy közel 30 év óta forgalomban levő csomagolását a

„KALODONT“ fogcrémünknek

megváltoztassuk.

A tubus csomagolása ezután nem tokban lesz mint eddig, hanem redőzött dobozban, melynek jelzése és színezése ugyanolyan, mint a mi tubus címkénk, mely minden államban törvényileg védve van.

A világszerte ismert és mindenütt kedvelt „Kalodont“ ezután is mint eddig, feltűnő minőségben kerül forgalomba.

Sarg F. A. Fia és Ta.

WIEN, IV.

BERLIN.